

SE – 045

I Semester B.Com. Examination, Jan./Feb. 2026
(SEP 2024-25)
LANGUAGE SANSKRIT – I
Sanskrit Poetry, Grammar and Comprehension

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

Instructions : i) Answer in **Sanskrit/Kannada/English**.
ii) Q. No. I, VI and VII should be answered in **Sanskrit only**.

I. समीचीनं उत्तरं चित्वा लिखत ।

(10×1=10)

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Choose and write the correct answer.

1) रघुवंशस्य आधारग्रन्थः कः ?

अ) भागवतम् आ) महाभारतम् इ) रामायणम् ई) पुराणानि

2) वाल्मीकिः किमिति प्रसिद्धः ?

अ) प्राचीनकविः आ) आदिकविः इ) आधुनिककविः ई) अनन्तकविः

3) देवसेनायाः पतिः कः ?

अ) इन्द्रः आ) अजः इ) स्कन्दः ई) भोजः

4) अजकुमारः कस्मात् अवतीर्य राजभवनं प्रविवेश ?

अ) रथात् आ) अजात् इ) करेणुकायाः ई) धेनुकायाः

5) विवाहकाले इन्दुमती अग्नौ किं व्यसर्जयत् ?

अ) पुष्पम् आ) जलम् इ) लाजम् ई) फलम्

6) इन्दुमत्याः पतिः कः ?

अ) इन्द्रः आ) भोजः इ) रघुः ई) अजः

7) अजः कस्य पुत्रः ?

अ) भोजस्य आ) इन्द्रस्य इ) रघोः ई) रामस्य

8) वध्वा इन्दुमत्या सह अजः किं प्राप ?

अ) वनमार्गम् आ) ग्राममार्गम् इ) कैलासमार्गम् ई) राजमार्गम्

P.T.O.

9) मनोभवः इति कः प्रसिद्धः ?

अ) इन्द्रः आ) वरुणः इ) मन्मथः ई) अग्निः

10) अजालोकने तत्पराणां पुरसुन्दरीणां विचेष्टितानि कुत्र बभूवुः ?

अ) सौधेषु आ) मन्दिरेषु इ) मार्गेषु ई) नयनेषु

II. एकस्य प्रश्नस्य प्रबन्धरूपेण उत्तरं लिखत ।

(1×10=10)

ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಪ್ರಬಂಧ ರೂಪದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on **any one** of the following.

1) कालिदासस्य देश-काल-कृती: अधिकृत्य लिखत ।

ಕಾಳಿದಾಸನ ದೇಶ, ಕಾಲ, ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

Write about the place, date and works of Kalidasa.

2) रघुवंशस्य सप्तम सर्गस्य सारांश लिखत ।

ರಘುವಂಶದ ಸಪ್ತಮ ಸರ್ಗದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write the summary of Seventh Sarga of Raghuvamsham.

III. द्वयोः विषययोः लघुटिप्पणीं लिखत ।

(2×4=8)

ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two** of the following.

1) अजमहाराजः ।

2) राजगणः ।

3) अजइन्दुमत्योः विवाहः ।

4) पद्यकाव्यम् ।

IV. चतुर्णां श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा विवृणुत ।

(4×4=16)

ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any four** Shlokas.

1) सेनानिवेशान् पृथिवीक्षितोऽपि जग्मुर्विभातग्रहमन्दभासः ।

ಭೋಜ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿ ವ್ಯರ್ಥಮನೋರಥತ್ವಾತ್ ರೂಪೇಷು ವೇಶೇಷು ಚ ಸಾಭ್ಯಜ್ಯಯಾಃ ॥

2) जालान्तरप्रेषितदृष्टिरन्या प्रस्थानभिन्नानं बबन्ध नीवीम् ।

ನಾಭಿಪ್ರವಿಷ್ಟಾಭರಣಪ್ರಭೇಣ ಹಸ್ತೇನ ತಸ್ಯಾವಲಮ್ಬ್ಯ ವಾಸಃ ॥

- 3) परस्परेण स्पृहणेयाशोभं न चेदिदं द्वन्द्वमयोजयिष्यत् ।
अस्मिन्द्वये रूपविधानयत्नः पत्युःप्रजानां वितथोऽभविष्यत् ॥
- 4) नितम्बभूर्वी गुरुणा प्रयुक्ता वधूर्विधाहप्रतिमेन तेन ।
चकार सा मत्तचकोरनेत्रा लज्जावती लाजविसर्गमग्नौ ॥
- 5) नदत्सु तूर्येष्वविभाव्यवाचो नोदीश्यान्तिस्म कुलोपदेशान् ।
बाणाक्षरैरेव परस्परस्य नामोर्जितं चापभृतः शशंसुः ॥
- 6) स दक्षिणं तूणमुखेनवामं व्यापारयन्हस्तमलक्ष्यताजौ ।
आकर्णकृष्ठा सकृदस्य योद्धः मौर्वीव बाणान् सुषुवे रिपुहनान् ॥

V. त्रयाणां वाक्यानां सन्दर्भं विवृणुत ।

(3×4=12)

ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.
Translate and explain **any three** of the following.

- 1) पुरप्रवेशाभिमुखे बभूव ।
- 2) अलक्तकाङ्क्षां पदवीं ततान ।
- 3) हस्तेन तस्थौ अवलम्ब्य वासः ।
- 4) भागीरथीं शोण इवोत्तरङ्गः ।
- 5) रराज मृत्योरिव पानभूमिः ।

VI. संस्कृत भाषया उत्तराणि लिखत ।

अ) सन्धि विभज्य लिखत । (पञ्चानामेव)

(5×1=5)

- 1) तथैव
- 2) गण्योऽस्मि
- 3) भिक्षाटनम्
- 4) ग्रन्थालयः
- 5) परोपकारम्
- 6) इत्यादयः
- 7) नैतत्
- 8) एतावपि

आ) पदपरिचयं लिखत (पञ्चानामेव)

(5×1=5)

- 1) गत्वा
- 2) चलितुम्
- 3) निरीक्ष्य
- 4) वर्धमानः
- 5) स्मर्तव्यम्
- 6) स्मरणीयम्
- 7) कर्तुं
- 8) अत्र

इ) कन्नडभाषया आङ्ग्लभाषया अनुवादं लिखत ।

(1×4=4)

ಇನ್ನೂ/ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ.

Translate into **Kannada** or **English**.

प्रिय विद्यार्थिनः सर्वेषां सुप्रभातम् । इदानीम् अभ्यासविरामः अस्ति । समयं व्यर्थं माकुरुत ।
युष्माभिः सम्यक् अभ्यासः करणीयः । गुरोः मार्गदर्शनम् अनुसरत । आगामि वासरे विद्यालये
परीक्षा प्रचलिष्यति । सम्यक् लिखित्वा उत्तीर्णाः भवन्तु । शुभं भूयात् ।

VII. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत ।

(5×2=10)

ययातिः चन्द्रवंशजस्य नहुषस्य पुत्रः । ययातेः सुन्दर्यो उभे पत्न्यौ । तयोः शर्मिष्ठा ययातेः प्रियतमा ।
सा वृषपर्वनामकस्य दैत्यराजस्य पुत्री । अपरा देवयानी शुक्राचार्यस्य पुत्री । देवयानी ययातेः न तथा
प्रिया । एवमेव कश्चन कालः अतीतः । तयोः उभौ पुत्रौ जातौ । शर्मिष्ठायाः पुत्रः पूरुः । देवयान्याः
पुत्रः यदुः ।

प्रश्नाः

- 1) ययातिः कस्य पुत्रः ?
- 2) ययातेः का प्रियतमा ?
- 3) देवयानी कस्य पुत्री ?
- 4) शर्मिष्ठा कस्य पुत्री ?
- 5) पूरुः कस्याः पुत्रः ?

